

ΕΡΕΥΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

Μάρτιος 2023

Οι Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στοχεύουν στην αποτύπωση των αντιλήψεων των επιχειρηματιών και καταναλωτών για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και των προσδοκιών τους για διάφορα οικονομικά μεγέθη. Τα στοιχεία συλλέγονται μηνιαία, βάσει εναρμονισμένων ερωτηματολογίων σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και καλύπτουν τους τομείς των υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου, των κατασκευών, της μεταποίησης, καθώς και καταναλωτές. Η χρησιμότητα αυτών των στοιχείων έγκειται στις προπορευόμενες πληροφορίες που περιέχουν για την εξέλιξη διαφόρων μακροοικονομικών μεγεθών. Τα στοιχεία παρουσιάζουν τη διαφορά του ποσοστού των ερωτηθέντων που απάντησαν θετικά από το ποσοστό αυτών που εκφράστηκαν αρνητικά. Οι έρευνες περιέχουν ερωτήσεις που αφορούν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων και νοικοκυριών (Τρέχουσα Κατάσταση) και τις προσδοκίες τους για το προσεχές μέλλον (Προσδοκίες). Για κάθε τομέα υπολογίζεται ένας δείκτης που αντανακλά το γενικό κλίμα στον συγκεκριμένο τομέα (Τρέχουσα Κατάσταση και Προσδοκίες). Για παρουσίαση της ευρύτερης οικονομικής κατάστασης στην Κύπρο δημοσιεύεται ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ-ΚΟΕ) ο οποίος αποτελείται από σταθμισμένες απαντήσεις που αφορούν την τρέχουσα κατάσταση και τις προσδοκίες από όλους τους τομείς. Η στάθμιση του δείκτη λαμβάνει υπόψη τη συνεισφορά του κάθε τομέα στο ΑΕΠ της Κύπρου. Οι έρευνες διεξάγονται ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα το οποίο δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Η έρευνα καταναλωτών γίνεται με τη χρήση τυχαίου δείγματος. Οι έρευνες διεξάγονται μεταξύ της πρώτης και της τρίτης εβδομάδας του κάθε μήνα.

Περίληψη

Τον Μάρτιο 2023, το οικονομικό κλίμα βελτιώθηκε οριακά, με τον Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) να αυξάνεται κατά 0,2 μονάδες σε σύγκριση με τον Φεβρουάριο. Η αύξηση του ΔΟΣ οφείλεται στην ενίσχυση του επιχειρηματικού κλίματος στη μεταποίηση.

Η άνοδος του κλίματος στη μεταποίηση προήλθε από βελτιωμένες αξιολογήσεις για τα τρέχοντα επίπεδα των αποθεμάτων τελικών προϊόντων και από πιο αισιόδοξες εκτιμήσεις για τη μελλοντική παραγωγή. Το κλίμα στις υπηρεσίες παρέμεινε σταθερό στα επίπεδα Φεβρουαρίου, αφού η επιδείνωση της τρέχουσας κατάστασης αντισταθμίστηκε από τη βελτίωση των προσδοκιών για τον κύκλο εργασιών. Στο λιανικό εμπόριο, το κλίμα υποχώρησε ελαφρώς λόγω μικρής αναθεώρησης προς τα κάτω στις εκτιμήσεις για τις πωλήσεις του επόμενου τριμήνου. Το κλίμα στις κατασκευές επιδεινώθηκε, κυρίως ως αποτέλεσμα αρνητικότερων αξιολογήσεων για τα υπό εξέλιξη έργα.

Τον Μάρτιο, το καταναλωτικό κλίμα παρέμεινε σταθερό στα επίπεδα Φεβρουαρίου. Οι καταναλωτές αξιολόγησαν κάπως αρνητικότερα την πρόσφατη οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους, αλλά αναθεώρησαν προς τα πάνω τις προσδοκίες τους για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση της χώρας. Οι προσδοκίες των καταναλωτών για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους και οι προθέσεις τους για μεγάλες αγορές δε σημείωσαν σημαντικές αλλαγές σε σχέση με τα επίπεδα Φεβρουαρίου.

Ο Δείκτης Οικονομικής Αβεβαιότητας μειώθηκε περαιτέρω τον Μάρτιο, λόγω υποχώρησης της αβεβαιότητας ανάμεσα στους καταναλωτές καθώς και ανάμεσα σε επιχειρήσεις στις υπηρεσίες και στη μεταποίηση. Η αβεβαιότητα στο λιανικό εμπόριο σημείωσε ξανά άνοδο, ενώ στις κατασκευές παρέμεινε γύρω στα επίπεδα Φεβρουαρίου.

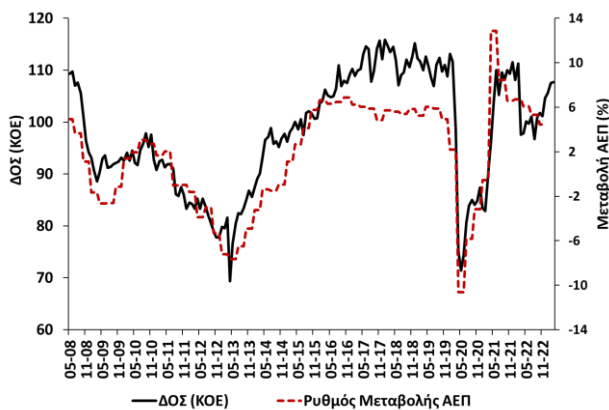
Η καταγραφή του οικονομικού κλίματος στην Κύπρο διεξάγεται μέσω της συμμετοχής του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Κύπρου (ΚΟΕ), σε συνεργασία με την εταιρεία RAI Consultants Ltd, στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys. Το έργο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Υπουργείο Οικονομικών και το Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Co-funded by
the European Union

Τον Μάρτιο 2023, ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) για την Κύπρο αυξήθηκε οριακά, κατά 0,2 μονάδες, σε σύγκριση με τον Φεβρουάριο (Διάγραμμα 1, Πίνακας 1). Ο ΔΟΣ ενδυναμώνεται από τον Δεκέμβριο και κυμαίνεται πάνω από τον μακροχρόνιο μέσο όρο του (100 μονάδες), υποδηλώνοντας ότι οι εγχώριες οικονομικές συνθήκες παραμένουν ευνοϊκές. Ωστόσο, τον Μάρτιο, η βελτίωση του οικονομικού κλίματος έχει επιβραδυνθεί. Τον Μάρτιο, το κλίμα στις υπηρεσίες και ανάμεσα στους καταναλωτές παρέμεινε στα επίπεδα Φεβρουαρίου, ενώ η άνοδος του κλίματος στη μεταποίηση σχεδόν αντισταθμίστηκε από την αποδυνάμωση του κλίματος στις κατασκευές και, σε μικρότερο βαθμό, στο λιανικό εμπόριο.

Διάγραμμα 1: Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΚΟΕ) και ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ¹

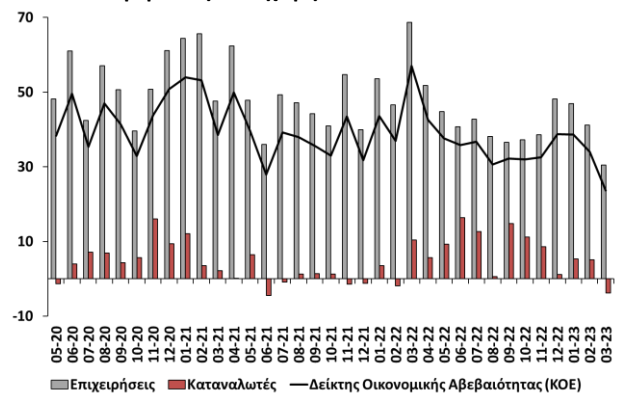

Ο Δείκτης Οικονομικής Αβεβαιότητας (Διάγραμμα 2, Πίνακας 1) μειώθηκε σημαντικά τον Μάρτιο, λόγω υποχώρησης της αβεβαιότητας ανάμεσα στους καταναλωτές και σε επιχειρήσεις στις υπηρεσίες και στη μεταποίηση. Τον Μάρτιο, ο Δείκτης Οικονομικής Αβεβαιότητας μειώθηκε περαιτέρω, φτάνοντας στο πιο χαμηλό σημείο που έχει καταγραφεί από την εκδήλωση της πανδημίας και μετά. Ωστόσο, η αβεβαιότητα στο λιανικό εμπόριο σημείωσε ξανά άνοδο, ενώ στις κατασκευές παρέμεινε γύρω στα επίπεδα Φεβρουαρίου.

Σημειώνεται ότι η συλλογή των στοιχείων των Ερευνών Οικονομικής Συγκυρίας για τον Μάρτιο είχε συμπληρωθεί σε ποσοστό 97% στους καταναλωτές και 58% στις επιχειρήσεις μέχρι τις 10 Μαρτίου, δηλαδή λίγο πριν από την κορύφωση των αναταραχών στο διεθνές τραπεζικό σύστημα, λόγω της κατάρρευσης της Silicon Valley Bank στις Ηνωμένες Πολιτείες. Η οικονομική αβεβαιότητα στην Κύπρο με βάση τα στοιχεία που συλλέχθηκαν κατά τη διάρκεια των αναταραχών στον διεθνή τραπεζικό τομέα ήταν ελαφρώς αυξημένη συγκριτικά με την αβεβαιότητα όπως αποτυπώθηκε στα

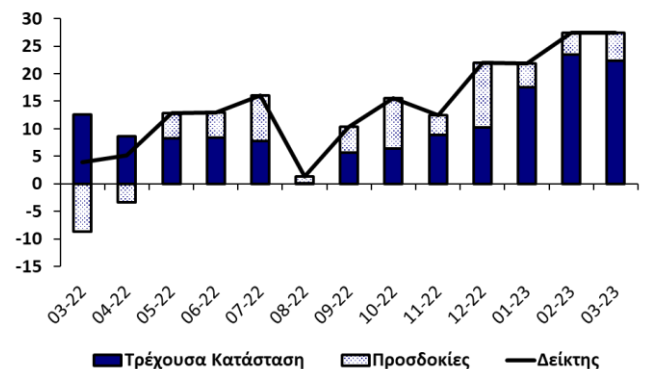
στοιχεία πριν από τις αναταραχές, αλλά ήταν μειωμένη σε σχέση με τον Φεβρουάριο.

Διάγραμμα 2: Δείκτης Οικονομικής Αβεβαιότητας (ΚΟΕ) και αβεβαιότητα επιχειρήσεων και καταναλωτών²

Στον τομέα των **υπηρεσιών** το κλίμα παρέμεινε σταθερό στα επίπεδα Φεβρουαρίου, καθώς η επιδείνωση της τρέχουσας κατάστασης αντισταθμίστηκε από τη βελτίωση των προσδοκιών (Διάγραμμα 3, Πίνακας 1).

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Υπηρεσίες (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

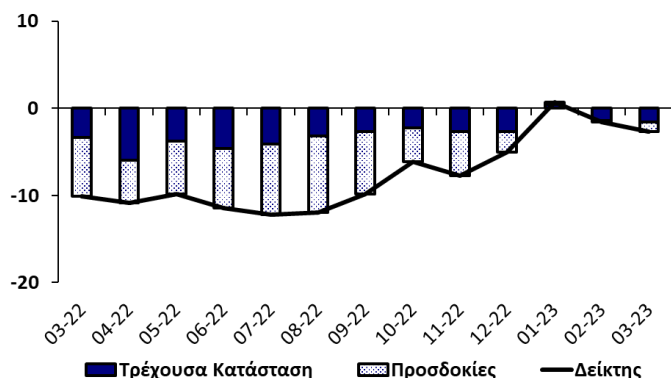
Συγκριτικά με τον προηγούμενο μήνα, οι επιχειρήσεις αξιολόγησαν θετικότερα την πρόσφατη οικονομική τους κατάσταση, ενώ τοποθετήθηκαν λιγότερο ευνοϊκά σε σχέση με τον κύκλο εργασιών του τελευταίου τριμήνου. Οι προσδοκίες για τον κύκλο εργασιών του επόμενου τριμήνου αναθεωρήθηκαν προς τα πάνω. Τον Φεβρουάριο, οι απαντήσεις των επιχειρήσεων για τον αριθμό των εργαζομένων τους κατά το τελευταίο τρίμηνο παρουσίασαν επιδείνωση, ενώ οι προσδοκίες για την απασχόληση του επόμενου τριμήνου παρέμειναν κοντά στα θετικά επίπεδα του περασμένου μήνα. Οι προσδοκίες σχετικά με τις τιμές πώλησης του επόμενου τριμήνου αναθεωρήθηκαν προς τα κάτω, αν και παραμένουν ακόμη σε υψηλό επίπεδο.

Στο **λιανικό εμπόριο** το επιχειρηματικό κλίμα υποχώρησε οριακά, κυρίως λόγω χειροτέρευσης των προσδοκιών (Διάγραμμα 4, Πίνακας 1).

¹ Ο ρυθμός μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ (διορθωμένο ως προς τις εποχικές διακυμάνσεις και τις εργάσιμες μέρες) υπολογίζεται σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου χρόνου (πηγή: Στατιστική Υπηρεσία).

² Για τις επιχειρήσεις παρουσιάζεται ο σταθμισμένος μέσος όρος των απαντήσεων στους τέσσερις τομείς.

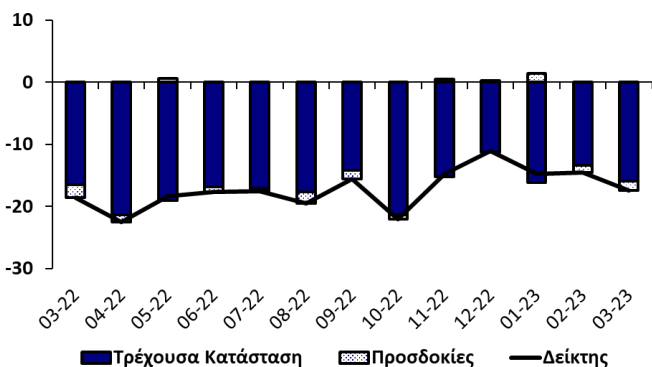
Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Λιανικό Εμπόριο (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Οι απαντήσεις για τις πωλήσεις του τελευταίου τριμήνου καθώς και οι αξιολογήσεις για τα τρέχοντα επίπεδα αποθεμάτων παρέμειναν γύρω στα επίπεδα Φεβρουαρίου. Οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για τις πωλήσεις κατά το επόμενο τρίμηνο αναθεωρήθηκαν ελαφρώς προς τα κάτω για δεύτερο συνεχόμενο μήνα. Οι προσδοκίες για το επόμενο τρίμηνο σε σχέση με τις παραγγελίες σε προμηθευτές, τον αριθμό των εργαζομένων και τις τιμές πώλησης δεν παρουσίασαν σημαντικές μεταβολές από τα επίπεδα Φεβρουαρίου.

Στον τομέα των **κατασκευών** το επιχειρηματικό κλίμα σημείωσε πτώση, κυρίως λόγω επιδείνωσης της τρέχουσας κατάστασης (Διάγραμμα 5, Πίνακας 1).

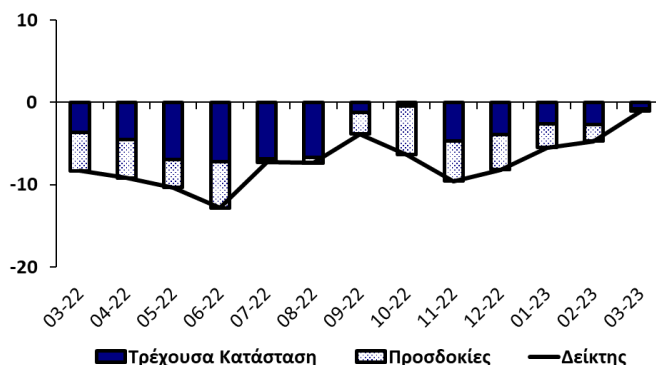
Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Κατασκευές (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Συγκριτικά με τον Φεβρουάριο, οι απαντήσεις των επιχειρήσεων για τη δραστηριότητά τους το τελευταίο τρίμηνο κατέγραψαν βελτίωση. Αντίθετα, οι αξιολογήσεις για τα επίπεδα των υπό εξέλιξη έργων ήταν δυσμενέστερες τον Μάρτιο. Οι εκτιμήσεις για τον αριθμό των εργαζομένων του επόμενου τριμήνου παρέμειναν κοντά στα αρνητικά επίπεδα Φεβρουαρίου. Τον Μάρτιο, οι επιχειρήσεις προέβλεψαν στη μεγαλύτερη προς τα κάτω αναθεώρηση των προσδοκιών για τις τιμές πώλησης που σημειώθηκε τους τελευταίους 12 μήνες.

Στη **μεταποίηση** το επιχειρηματικό κλίμα ενισχύθηκε λόγω βελτίωσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 6, Πίνακας 1).

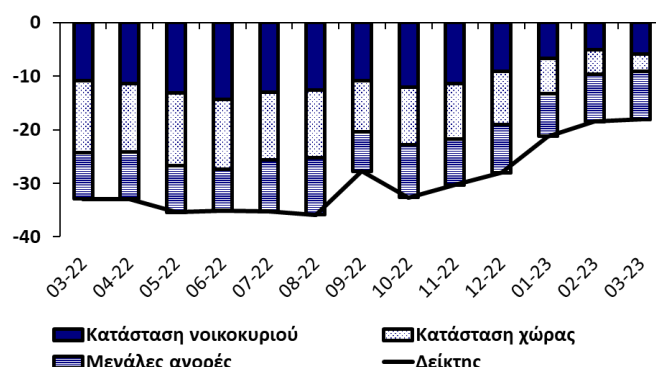
Διάγραμμα 6: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Μεταποίηση (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Συγκριτικά με τον Φεβρουάριο, οι αξιολογήσεις για την παραγωγή του τελευταίου τριμήνου ήταν αρνητικότερες, ενώ οι αξιολογήσεις για τα τρέχοντα επίπεδα των αποθεμάτων τελικών προϊόντων αποτύπωσαν καθοδικές τάσεις, ευνοώντας το κλίμα. Τον Μάρτιο, οι αξιολογήσεις για τα τρέχοντα επίπεδα παραγγελιών κυμάνθηκαν γύρω στις τιμές των προηγούμενων δύο μηνών, ενώ οι αξιολογήσεις για τα επίπεδα των παραγγελιών που προορίζονται για εξαγωγές επιδεινώθηκαν περαιτέρω. Οι εκτιμήσεις για την παραγωγή του επόμενου τριμήνου αναθεωρήθηκαν προς τα πάνω, συνεχίζοντας την ανοδική πορεία που ξεκίνησε από τον Νοέμβριο. Τον Μάρτιο, οι εκτιμήσεις για τον αριθμό των εργαζομένων δεν κατέγραψαν σημαντική μεταβολή από την τιμή του Φεβρουαρίου. Αντίθετα, οι προσδοκίες για τις τιμές πώλησης του επόμενου τριμήνου αναθεωρήθηκαν σημαντικά προς τα κάτω.

Το κλίμα ανάμεσα στους **καταναλωτές** παρέμεινε σταθερό στα επίπεδα Φεβρουαρίου (Διάγραμμα 7, Πίνακας 1).

Διάγραμμα 7: Δείκτης Καταναλωτικού Κλίματος (συνεισφορά συνιστωσών)

Συγκριτικά με τον Φεβρουάριο, οι καταναλωτές αξιολόγησαν κάπως αρνητικότερα την πρόσφατη οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους, ενώ τοποθετήθηκαν πιο ευνοϊκά σε σχέση με την πρόσφατη οικονομική κατάσταση της χώρας. Τον Μάρτιο, οι εκτιμήσεις των καταναλωτών για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους

κυμάνθηκαν γύρω στα επίπεδα των προηγούμενων δύο μηνών. Οι καταναλωτές τον Μάρτιο εμφανίστηκαν λιγότερο απαισιόδοξοι τόσο για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση στην Κύπρο γενικά, όσο και για τις μελλοντικές συνθήκες στην αγορά εργασίας.

Οι αξιολογήσεις των καταναλωτών για την πορεία των τιμών τους τελευταίους 12 μήνες συνεχίζουν να βρίσκονται σε αρκετά υψηλό επίπεδο, αν και αντανακλούν κάποια αποκλιμάκωση των ανοδικών πιέσεων τους τελευταίους δύο μήνες. Οι προσδοκίες για τις τιμές των καταναλωτικών αγαθών αναθεωρήθηκαν ελαφρώς προς τα κάτω τον Μάρτιο.

Οι προθέσεις των καταναλωτών σε σχέση με το ενδεχόμενο πραγματοποίησης δαπανών για μεγάλες αγορές, παρέμειναν στα επίπεδα του προηγούμενου μήνα. Συγκριτικά με τον Φεβρουάριο, οι καταναλωτές εμφανίστηκαν λιγότερο αρνητικοί ως προς το ενδεχόμενο αποταμίευσης κατά τους επόμενους μήνες.

Συμπερασματικά, ο ΔΟΣ για την Κύπρο τον Μάρτιο αυξήθηκε οριακά κατά 0,2 μονάδες σε σχέση με τον Φεβρουάριο, λόγω της βελτίωσης του επιχειρηματικού κλίματος στη μεταποίηση. Το κλίμα στις υπηρεσίες και μεταξύ των καταναλωτών παρέμεινε σταθερό στα επίπεδα Φεβρουαρίου. Το επιχειρηματικό κλίμα επιδεινώθηκε στις κατασκευές και, σε μικρότερο βαθμό, στο λιανικό εμπόριο. Τον Μάρτιο, ο Δείκτης Οικονομικής Αβεβαιότητας για την Κύπρο μειώθηκε περαιτέρω, λόγω υποχώρησης της αβεβαιότητας ανάμεσα στους καταναλωτές καθώς και ανάμεσα σε επιχειρήσεις στις υπηρεσίες και στη μεταποίηση.

Οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για τις τιμές πώλησης κατά το επόμενο τρίμηνο αναθεωρήθηκαν προς τα κάτω στους τομείς των υπηρεσιών, των κατασκευών και της μεταποίησης. Επιπλέον, οι προσδοκίες των καταναλωτών για τη μελλοντική πορεία των τιμών αναθεωρήθηκαν προς κάτω τον Μάρτιο.

Επενδυτικά σχέδια επιχειρήσεων

Οι Έρευνες των υπηρεσιών και της μεταποίησης περιλαμβάνουν ερωτήσεις σχετικά με τα επενδυτικά σχέδια των επιχειρήσεων. Τα στοιχεία για τα επενδυτικά σχέδια συλλέγονται δύο φορές τον χρόνο, κατά τους μήνες Μάρτιο και Νοέμβριο, από τα δείγματα των μηνιαίων Ερευνών, με 250 και 120 επιχειρηματικές μονάδες στις υπηρεσίες και στη μεταποίηση αντίστοιχα.³

Οι ερωτήσεις σχετικά με τις επενδύσεις στις Έρευνες Μαρτίου και Νοεμβρίου διαφέρουν.⁴ Στην Έρευνα Μαρτίου οι επιχειρήσεις περιγράφουν την πορεία των επενδύσεών τους, συνολικά και κατά κατηγορία, τόσο για την προηγούμενη όσο και για την τρέχουσα χρονιά. Στην Έρευνα Νοεμβρίου οι επιχειρήσεις αξιολογούν την πορεία των συνολικών επενδύσεων την τρέχουσα χρονιά και δίνουν εκτιμήσεις για τη μεταβολή στις επενδύσεις τους κατά την επόμενη χρονιά. Παράλληλα, τον Νοέμβριο οι επιχειρήσεις δηλώνουν τον σκοπό για τον οποίο πραγματοποίησαν ή προγραμματίζουν επενδύσεις, καθώς και τους παράγοντες που δίνουν ώθηση στις επενδύσεις τους.

Στην Έρευνα Μαρτίου οι επιχειρήσεις αξιολογούν τις επενδύσεις της τρέχουσας και της προηγούμενης χρονιάς, επιλέγοντας μεταξύ τριών απαντήσεων: «Αύξηση», «Στα ίδια με τα περσινά επίπεδα» ή «Μείωση». Στα διαγράμματα που ακολουθούν τα αποτελέσματα παρουσιάζονται ως η διαφορά μεταξύ του ποσοστού των αισιόδοξων επιχειρήσεων (δηλ. αυτών που επέλεξαν «Αύξηση») από το ποσοστό των απαισιόδοξων (δηλ. αυτών που απάντησαν «Μείωση»). Ο τρόπος παρουσίασης των απαντήσεων είναι ο ίδιος με αυτόν των μηνιαίων αποτελεσμάτων.

Στο Διάγραμμα 8 (I και II) παρουσιάζονται οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων στον κάθε τομέα για (α) το 2022 σε σχέση με το 2021 και (β) το 2023 σε σχέση με το 2022. Οι εκτιμήσεις δόθηκαν αρχικά στην Έρευνα Νοεμβρίου 2022 και στη συνέχεια αναθεωρήθηκαν στην Έρευνα Μαρτίου 2023.

Στον τομέα των υπηρεσιών, οι απαντήσεις των επιχειρήσεων στην Έρευνα Μαρτίου παρέμειναν θετικές, αλλά σημείωσαν επιδείνωση συγκριτικά με αυτές στην Έρευνα Νοεμβρίου. Τον Μάρτιο, το ποσοστό των επιχειρήσεων που δήλωσαν «Αύξηση» στις επενδύσεις για το 2022 και 2023 εξακολουθεί να υπερτερεί του ποσοστού αυτών που απάντησαν «Μείωση», αλλά σε μικρότερο βαθμό σε σχέση με τον Νοέμβριο. Συγκριτικά με την Έρευνα Νοεμβρίου, οι επιχειρήσεις τον Μάρτιο εμφανίστηκαν πιο συγκρατημένες ως προς την πορεία των επενδύσεων τους κατά το 2022 και αναθεώρησαν προς τα κάτω τις εκτιμήσεις τους για τις επενδύσεις κατά το 2023.

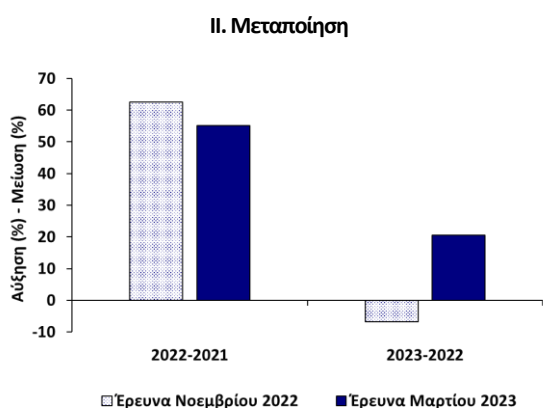
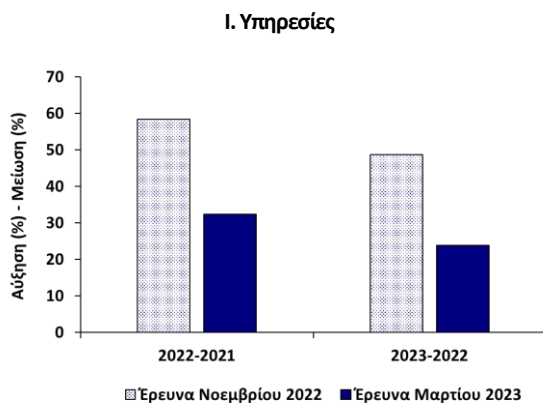
Στον τομέα της μεταποίησης, η Έρευνα Μαρτίου κατέγραψε περιορισμένη χειροτέρευση στις αξιολογήσεις των επενδύσεων για το 2022 και βελτίωση των εκτιμήσεων για τις επενδύσεις του 2023, συγκριτικά

³ Τα στοιχεία για τα επενδυτικά σχέδια των επιχειρήσεων στη μεταποίηση και στις υπηρεσίες συλλέγονται στα πλαίσια του ευρωπαϊκού προγράμματος Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys.

⁴ Στις επενδύσεις περιλαμβάνονται μηχανήματα, εξοπλισμός, γη, κτήρια, υποδομές, άυλα περιουσιακά στοιχεία (π.χ. Έρευνα και Ανάπτυξη -R&D- λογισμικά, δεδομένα, πνευματική ιδιοκτησία, επαγγελματική κατάρτιση).

με την Έρευνα Νοεμβρίου. Τον Μάρτιο, οι αξιολογήσεις των επενδύσεων για το 2022 παρέμειναν θετικές όπως και τον Νοέμβριο, αν και αποδυναμώθηκαν ελαφρώς. Σε αντίθεση με την Έρευνα Νοεμβρίου, οι εκτιμήσεις για την πορεία των επενδύσεων το 2023 ήταν θετικές στην Έρευνα Μαρτίου, με το ποσοστό των αισιόδοξων επιχειρήσεων να υπερισχύει.

Διάγραμμα 8: Πορεία επενδύσεων κατά το προηγούμενο και το τρέχον έτος, συνολικές επενδύσεις

Στο Διάγραμμα 9 (I και II) παρουσιάζονται οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων στον κάθε τομέα, για τις διάφορες κατηγορίες επενδύσεων, που δόθηκαν στην Έρευνα Μαρτίου 2023.

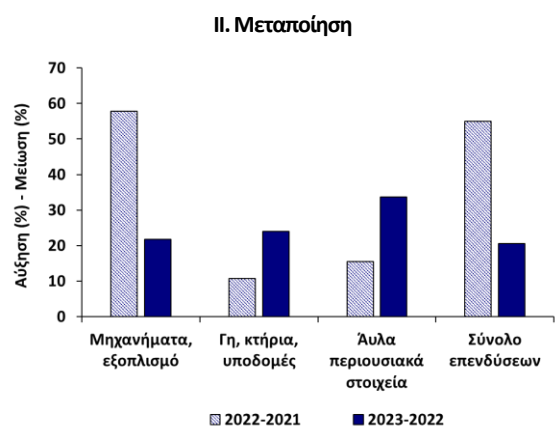
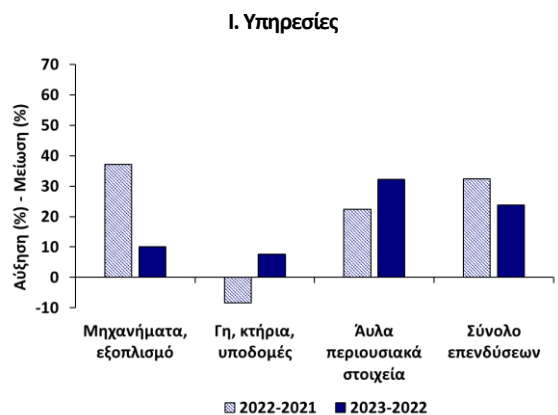
Στις υπηρεσίες, σημαντικό ρόλο στην άνοδο των επενδύσεων για το 2022 φαίνεται να κατέχουν οι επενδύσεις σε μηχανήματα και εξοπλισμό και ακολουθούν οι επενδύσεις σε άυλα περιουσιακά στοιχεία (π.χ. Έρευνα και Ανάπτυξη, λογισμικά, δεδομένα, επαγγελματική κατάρτιση, πνευματική ιδιοκτησία). Αντίθετα, η πορεία των επενδύσεων σε γη, κτήρια και υποδομές για το 2022 καταγράφεται αρνητική, αφού το ποσοστό των επιχειρήσεων που απάντησαν ότι οι επενδύσεις στη συγκεκριμένη κατηγορία έχουν συρρικνωθεί υπερσχύει. Στη θετική πορεία των επενδύσεων για το 2023 συμβάλλει πρωτίστως η αναμενόμενη άνοδος των επενδύσεων σε άυλα περιουσιακά στοιχεία. Θετική, αλλά μικρότερη

συμβολή στις επενδύσεις για το 2023 αναμένεται να έχουν οι άλλες δύο κατηγορίες.

Όμοια εικόνα παρουσιάζεται και στον τομέα της μεταποίησης, με τις αγορές μηχανημάτων και εξοπλισμού και τις επενδύσεις σε άυλα περιουσιακά στοιχεία να κυριαρχούν για το 2022 και 2023 αντίστοιχα. Επίσης, το 2023, αναμένονται αυξημένες επενδύσεις σε γη, κτήρια και υποδομές συγκριτικά με το 2022.

Από τις αναθεωρημένες εκτιμήσεις των επιχειρήσεων στην Έρευνα Μαρτίου, συμπεραίνεται ότι οι επενδύσεις στους τομείς των υπηρεσιών και της μεταποίησης έχουν αυξηθεί κατά το 2022 σε σχέση με το 2021, αν και η άνοδος είναι μάλλον μικρότερη απ' ό,τι είχε αξιολογηθεί τον Νοέμβριο, ειδικότερα στις υπηρεσίες. Τον Μάρτιο, οι προσδοκίες για την πορεία των επενδύσεων στις υπηρεσίες το 2023 καταγράφονται λιγότερο αισιόδοξες σε σχέση με τον Νοέμβριο, αν και παραμένουν θετικές. Στη μεταποίηση, οι εκτιμήσεις για το 2023 έχουν αναθεωρηθεί προς τα πάνω, αλλάζοντας από αρνητικές τον Νοέμβριο σε θετικές τον Μάρτιο.

Διάγραμμα 9: Πορεία επενδύσεων κατά το προηγούμενο και το τρέχον έτος, επενδύσεις κατά κατηγορία

Πίνακας 1: Δείκτες και διαφορά μεταξύ ποσοστού θετικών και ποσοστού αρνητικών απαντήσεων ανά ερώτηση¹

Μήνας	2022										2023		
	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ (ΚΟΕ)²	97,6	97,9	100,1	99,7	101,1	96,7	100,9	101,7	101,2	104,7	105,6	107,5	107,7
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΟΕ)²	57,0	42,6	37,7	35,9	36,7	30,6	32,2	32,0	32,5	38,8	38,6	34,0	23,6
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ³	4	5	13	13	16	1	10	16	12	22	22	27	27
Οικονομική κατάσταση επιχείρησης τους τελευταίους 3 μήνες ⁴	17	9	12	4	9	4	4	7	18	27	33	37	41
Ζήτηση τους τελευταίους 3 μήνες ⁴	21	17	13	21	14	-4	13	13	9	3	19	33	25
Αναμενόμενη ζήτηση τους επόμενους 3 μήνες ⁴	-26	-10	14	14	25	4	14	27	11	35	13	12	15
Απασχόληση τους τελευταίους 3 μήνες	-5	0	1	9	0	-8	-4	-13	-4	0	2	1	-3
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	2	-2	8	3	-1	0	1	5	1	7	7	11	12
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	31	29	31	36	34	38	41	44	41	47	41	45	40
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης επιχείρησης ^{5,6}	67	45	36	32	36	29	29	28	29	43	42	35	20
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ													
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ³	-10	-11	-10	-11	-12	-12	-10	-6	-8	-5	1	-2	-3
Πωλήσεις τους τελευταίους 3 μήνες ⁴	-20	-20	-24	-29	-25	-29	-22	-22	-25	-16	-10	-12	-12
Τρέχοντα αποθέματα ⁴	-10	-2	-13	-15	-13	-19	-15	-15	-17	-8	-12	-8	-7
Αναμενόμενες πωλήσεις τους επόμενους 3 μήνες ⁴	-20	-15	-18	-20	-24	-26	-22	-12	-15	-7	1	-1	-3
Αναμενόμενες παραγγελίες σε προμηθευτές τους επόμενους 3 μήνες	-21	-24	-17	-19	-28	-27	-27	-18	-23	-16	-9	-8	-8
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	1	-1	0	1	-1	-3	3	-1	2	3	0	1	2
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	71	73	76	72	71	67	64	64	63	57	51	58	57
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης επιχείρησης ^{5,6}	69	81	74	65	55	61	57	61	65	59	54	56	68
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ³	-19	-23	-18	-18	-18	-20	-16	-22	-15	-11	-15	-14	-17
Οικοδομική δραστηριότητα τους τελευταίους 3 μήνες	-17	-28	-23	-15	-15	-15	-16	-16	-7	-15	-5	-13	-6
Υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) ⁴	-33	-43	-38	-34	-34	-35	-28	-43	-31	-23	-32	-27	-32
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ⁴	-4	-2	1	-2	-1	-4	-3	-1	1	0	3	-2	-3
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	85	87	86	88	85	86	90	86	84	80	80	85	77
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης επιχείρησης ^{5,6}	67	58	54	55	57	50	45	56	58	51	58	51	50
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ													
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ³	-8	-9	-10	-13	-7	-7	-4	-6	-10	-8	-5	-5	-1
Παραγωγή τους τελευταίους 3 μήνες	-1	-13	-16	-16	-10	-12	-18	-17	-15	-17	-10	0	-2
Τρέχουσες συνολικές παραγγελίες ⁴	-28	-36	-46	-38	-38	-36	-33	-30	-44	-36	-28	-30	-29
Τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές	-38	-46	-31	-39	-37	-38	-48	-59	-44	-35	-14	-20	-24
Τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων ⁴	-18	-23	-25	-17	-17	-16	-29	-28	-30	-24	-20	-22	-26
Αναμενόμενη παραγωγή τους επόμενους 3 μήνες ⁴	-14	-14	-10	-17	-1	-2	-8	-18	-15	-13	-9	-6	-1
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	0	1	1	2	1	1	0	1	0	0	0	1	2
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	62	67	73	68	66	62	59	55	51	37	36	34	24
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης επιχείρησης ^{5,6}	81	74	77	73	76	77	73	75	78	75	74	70	61
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ													
Καταναλωτικό Κλίμα – Δείκτης ³	-33	-33	-35	-35	-35	-36	-28	-33	-30	-28	-21	-18	-18
Οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους τελευταίους 12 μήνες ⁴	-19	-23	-25	-29	-27	-27	-22	-27	-24	-24	-20	-16	-18
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους επόμενους 12 μήνες ⁴	-24	-23	-27	-28	-25	-23	-21	-21	-22	-12	-6	-4	-5
Οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους τελευταίους 12 μήνες	-47	-55	-54	-62	-61	-62	-47	-55	-51	-52	-48	-38	-33
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ⁴	-54	-51	-55	-52	-51	-51	-38	-43	-41	-40	-27	-18	-13
Τιμές καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες	63	72	76	82	76	83	74	82	83	85	88	84	82
Αναμενόμενες τιμές καταναλωτικών αγαθών τους επόμενους 12 μήνες	64	56	57	45	44	32	31	35	33	25	12	14	11
Αναμενόμενη ανεργία στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες	40	35	37	32	36	31	28	27	27	22	19	17	11
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για μεγάλες αγορές	-57	-55	-57	-57	-57	-51	-54	-57	-54	-56	-54	-48	-50
Δαπάνες για μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες ⁴	-35	-35	-34	-31	-38	-43	-29	-39	-34	-36	-32	-36	-36
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για αποταμίευση	-23	-26	-23	-32	-25	-28	-25	-32	-31	-26	-19	-21	-17
Πιθανότητα αποταμίευσης τους επόμενους 12 μήνες	-37	-41	-46	-46	-44	-47	-42	-50	-48	-36	-32	-35	-31
Δήλωση-περιγραφή για την τρέχουσα κατάσταση του νοικοκυριού	15	14	12	12	12	14	11	8	11	12	15	15	20
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης νοικοκυριού ^{5,6}	10	6	9	16	13	1	15	11	9	1	5	5	-4

Σημειώσεις: ¹ Οι θετικές απαντήσεις αναφέρονται σε αύξηση/βελτίωση/καταλληλότητα/πάνω από το κανονικό/μεγάλη πιθανότητα και οι αρνητικές στα αντίθετα. Τα στοιχεία είναι διορθωμένα ως προς εποχικές διακυμάνσεις (seasonally adjusted). ² Η κατασκευή του δείκτη περιγράφεται στο https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/bcs_user_guide.pdf. ³ Η κατασκευή του δείκτη περιγράφεται στο https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/bcs_user_guide.pdf. ⁴ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση περιλαμβάνονται στην κατασκευή του δείκτη για την κάθε έρευνα. ⁵ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση δε διορθώνονται ως προς τις εποχικές διακυμάνσεις (non-seasonally adjusted). ⁶ Διαφορά του ποσοστού ερωτώμενων που θεωρεί ότι η μελλοντική οικονομική κατάσταση (της επιχείρησης / του νοικοκυριού) είναι δύσκολο να προβλεφθεί από το ποσοστό αυτών που θεωρεί ότι είναι εύκολο να προβλεφθεί.

Κέντρο Οικονομικών Ερευνών
Πανεπιστήμιο Κύπρου

Ιστοσελίδα: <https://www.ucy.ac.cy/erc/el/>

Το δελτίο δημοσιεύει αποτελέσματα από τις Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας που διεξάγονται στην Κύπρο και συντονίζονται από το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών ως μέρος του ευρωπαϊκού προγράμματος Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys. Το δελτίο εκφράζει απόψεις των συγγραφέων* μόνο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δε φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση του περιεχομένου.

* Χριστίανα Αναξαγόρου (anaxagorou.christiana@ucy.ac.cy)

* Βασιλική Μποζάνη (bozani.vasiliki@ucy.ac.cy)

* Νικολέττα Πασιουρτίδου (n.pashourtidou@ucy.ac.cy)

* Μαριάννα Χαραλάμπους (charalambous.a.marianna@ucy.ac.cy)

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή ή η μετάδοση, από οποιοδήποτε οπτικοακουστικό μέσο, όλου ή μέρους του δελτίου, με αναφορά στο παρόν δελτίο.